

ABDURRAHMAN
ÇİÇEK

a_cicek@mynet.com

Seni sende kaybetmeye dayanmam

İsmi bilmesem bu yabancı kim diyeceğim. İğreti düşüncelerinden bunalyorum. Bu "gideceğim..." diyen sen misin?
"Buralardan gideceğim."
"Nereye? Daha nereye..."
"Sen de mi?"
"Yes..."
"Kısa kes. Gideceğim işte."

Yüreğimde büyüttüğüm sen, gözlerimde iyice küçüldüyorsun o an. O anı, acı bir anı olarak içimde eskiteceğim. Seninle beraber yürüdüğümüz o çetrefilli yollara mezarını kazacağım "yes"lerin, "kes"lerin. Yoksa ikimiz için kurduğum kurguların tümünü çöpe atacam.

Gittikçe yabancılaşıyorsun herkesten. Artık sana "sen" diyemeyeceğim kadar uzaklaşıyorsun kendinden. Seni gerçekten doğru mu tanıdım acaba. Örneğin idealizm; umut gibi, cesaret gibi... Örneğin, yıkılmaz kaleler gibi...
Daha dün gibi hatırlıyorum ilk tanışıklığımızı. Bu şimdiki sen, asla o sen olamazsın. O servi endamin, o keskin bakışların giderek ufalıyor merhamet ismarlayan gözlerimde. Bu gözler yenilmişlik illetine tutulmuş bakışları asla kaçırmaz. Vicdanın ihanet kokuyor, umutsuzluk sarmış her yanını. Eytül kokuyor; yaşama dair tüm canlılıkların kalbinde öldüren. Matemini kuru yapraklar gibi rüzgârlara bırakıp etrafına savuruyorsun. Bunu herkese buluşturmak niyetindeymiş gibisin. Karanlık düşüncelerini aydınlatacak güneşe bile gece adına diresek biliyorsun.

Biliyor musun, o koymuna saklandığın gece de aslında aydınlık habercisi. Gece gibi her karanlık nasıl ki içinde bir aydınlık besliyor aslında senin de içinde o aydınlık, o umut var. Ama fark etmiyorsun. Hala karamsarlığın tablosunun çizildiği düşlere kaniyorsun. Kötümser düşler, kabusun oluyor ve aydınlık hayallerinin üzerini bir kara çarşaf gibi örtüyor. Bunun da farkına varmıyorsun. Umudun, kendine kazdığı içindeki yalancı mezara gömüyorsun. "Gideceğim" diyorsun. Gözlerini kapatmış, sahte bir hayale kaniyorsun. Derin bir uykuda, tutsağı olduğu kabusun bir türlü uyanmıyorsun.

Gitme, ne olur gitme. Vazgeç bu boşuna sevdedan. Gitme. Kal bizimle. Belki ummadığın kadar, nergisler kadar soylu bir yar vardır buralarda.

Dün gece yine seni gördüm düşümdede. Yine acı çiğliklerle fırladım uykumdan. Bu kronik ayınlığın bir hançer gibi kalbime öyle saplanmış ki gözlerimi kapatıp bir dirhem uykuya dalmaya korkuyorum. Bu sefer gerçekten gitmiş miydin? Yapamazdın bunu. Yapmamalıydın. Böyle bir inat uğruna kendini, hayata dair her şeyi tek seferde silip atamazdın. Bu sadece kötü bir şaka olabilirdi. Senin bu pervasız tavırların yüzünden saçlarıma kurağlar, yüreğime kor ateşler düştü.

"Gideceğim buralardan, gideceğim."
Kurgu düşlerimin saçaklarında tekrar seni aradım. Gölgesinde oturup melankolik nöbetler geçirdiğin salkım söğüde sordum seni. Saçlarını tel tel dökerken figanlardan, dalgın dalgın rüzgâra konuşur gibiydi. "Bilmiyorum" Hazmedilecek bir kelime gibi gelmedi bana. Biliyorum. "Gövdeme kazıdığı yara hala duruyor". "Bilmiyorum." Bu can vıran ifade yükseldikçe yükseldi, yabancı bir söz gibi kulağımda çınladı, kalbimde naralar attı sonra. Biliyorum.

On ikinci çayını başına dikerken gördüm ak güvercini. O kadar çok çay içmişti ki seninle, şimdiki tıpkı sana benziyordu. Öyle sıkı abanmıştı ki ince belli çay bardağına, senin gidişatının geride bıraktığı bütün hasan gördüm çökmuş kanatlarında. Buğulu gözlerindeki akan göz yaşları her şeyi anlatmaya yeterli aslında.

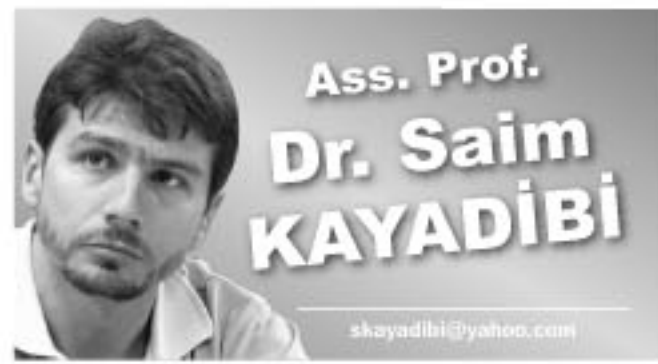
Hani sen çayı çok seversin ya, çayın rengi kana bulanmış bir güvercin gibi bardağın içinde çırpınıyordu. Sen yoktun. Bardağın ışıltılı akisleri, kaşıkla sen dansını bitirmiş, acısı demlemeye bırakmıştı. Sülletin peşine düşmüş hayalin tekrar canlanıyordu. Yaralanmış bu yüreğimin acısını dindirmek için bir sabır taşı aradım. Menzili olmayan yolları koştum. Kabanar göğüs kafesinden çıkan acı çığlıklar olmasa, bu izbe yalnızlık, bu kör sessizlik bir melal denizi olup beni boğabilirdi. Ölüme gelen her şey kurdum, savurdum. Zamanın çarkında ruhum sıkışmış, gökyüzüne kanatlanmak için bir meleğin sihirli dokunuşundan medet bekler oldum. Çığlık çığlığa yüreğim, boşluklarda vıran düştü. Sokakları geçtim, kaldırımları solukladım, pazarlar gezdim, vapur bindim, tren indim, meydanların ortasına kalbimi koydum, kalabalıklara bağırardım. Sen yoktun. Bunu bize yapamazdın dostum. Böyle amansızca gidecezdin. Ululuk damarınıza böyle acımasızca kanatamazdın. Sen gidince, göğümüzdeki yıldızlar tek tek döküldü. Sen de yoksun artık dostum; can dostum.

Kafamda puslu bir hayal, gözlerimde nem, kalbimde ince bir suz... "Aşk cellâdından ne çıkar...". Tebessümlü yüzün flu bir hal alarak uzaklaşıyordu benden. "Mademki yar vardır..."

İktisadi dengesizliği yok etmek için alternatif bir iktisat teorisi üzerinde düşünmeye başlamak İslâmın ekonomik prensiplerini de birlikte gündemine taşır. Dünya kuralları beri güç kavramı iktisad ile birlikte anıla gelmiştir. "Paran kadar konuş" tabiri de bu yargıya en yerinde karşılık olsa gerek. Napolyon bile karaya çıkar çıkmaz "para-para" demiş. Anlaşılan o ki paranın güç ile doğru bir orantısı var. Yeter ki devlet hazinesi biraz açık vermeye başlasın meşru yada gayri meşru yollarla mübah olur. Neden Doğu'nun yeraltı ve yerüstü zenginliklerine bu derece göz dikilmesinin; halkına katliamlar yapılmasının; dünyanın kargaşaya ve kaosa sürüklenmesinin başka bir açıklaması olsa bile en güçlü nedeni paraya olan sadık inanç, paradan para kazanma sevdası yada alışverişsiz haksız kazanç sağlamayı tercih etme; alışveriş ile faizi aynı kefeyle koyma sevdası.

Para ülkeler arası krizlerin tımanmasında ne derece önemli ise sosyal bünyede denge rolü oynamasında da o derece önemlidir. Paranın toplum içerisindeki haksız dağılımı devletler arası sıkıntılardan tımanmasındaki etkisinden daha ciddi sonuçlar doğurabilir. Devlet olmanın gerekli prensiplerine dinamik yerleştirir. Tahmin edilemeyecek bariz sonuçlara götürür. "Para parayı çeker" tabiri zenginlerin daha zengin olmasına fakirin de daha fakir olmasına farklı ifadesi. Fakirin elindeki az-uz bir paranın zenginlerin parası ile çekilmesiyle daha fakir olmasına yol açar bir anlayış. Son günlerde iktisadi dengesizliğin bariz sonuçlarını gördüğümüz sosyal patlamaların son damlayı akıtmasına fırsat vermeden önlemler alınmalıdır. Eğer topluma az bir kesiminin çoğunluğa oranla ciddi iktisadi dengesizliği ses çıkarmaması, hatta hırsıyla körlüğe devam

Paradan Para Kazanma

Ass. Prof.

Dr. Saim
KAYADİBİ

skayadibi@yahoo.com

etmesi sosyal patlamalara açık davetiye çıkarmasının başka bir ifadesidir. Kaos ortamı olmadan önce bilinen tedbirlerin alınmaması sonuca katlanmayı zorunlu kılar. Devletin görevi öncelikle bu etkenlerin oluşumuna neden olabilecek etmenleri ortadan kaldırarak olmalı. "Su testisi" kırılmadan önce önem alınmalı.

Ekonomik dengesizlik sosyal patlamaya yol açsa da asıl sorun insanların zenginlik ve fakirlik mefhumlarını nasıl karşılamalarına yatar. Her hâlukarda toplum değer yargılarını belirli prensipler ile eğitmeyi ise hem zenginlik, buna bağlantılı olarak hem de fakirlik kaos ve istikrarsızlığa yol açabilir. Plato'nun ifadesiyle "toplum içerisinde ne aşırı zenginlik ne de aşırı fakirlik olmamalı çünkü bu ikisi de kötülüklerin kaynağıdır." Aşırı fakirlik ve iktisadi dengesizlik nasıl toplumu kaosa ve yıkıma götürülebiliyorsa aşırı zenginlik de aynı şekilde kaos ve yıkıma götürür. Fakirliği anlamak anlamasına fakat zenginlik nasıl kaos ve yıkıma götürülebilir? Zengin olanlar eğer üzerine düşen sorumlulukları yerine getirmezler, vermesi gereken zekâtları

Tiridine bandım

İSMAIL
DETSELI

ismaildetseli@hotmail.com

merhum bir yamalı Ramazan (Özüdoğru) merhum söylüyor... O diyor, seninki yanlış... Öbürü diyor, seninki yanlış... Derken gidilen yol boyu akalların bir kenarına tirit yemeyi yer ederek. Bu hengame içerisinde Konya'ya gelirler... Odunları satıp merkeplerini bir hana bağlayıp (Aziziye Camii yanlarındaki) Kayıklı Kahve civarlarında bir lokantaya atarlar kendilerini. Konyamız'da da meşhur olan gelirken hep adından bahsettikleri o tiriti yiyecekler, çünkü çok acıkmaşlardır. Üçü birden lokantaya dalarlar. İçlerinden biri hemen garsona "üç kişilik tirit yaptır gardaşım" der. Masaya otururlar... Yani başlarındaki masada da bir müşteri tirit yemektedir. Ona bir sorar:

"Gardaşım tiridin tabağı kaç para?"
"İki buçuk lira."

"Eyyvah..."

Odamın yükünü o paraya satan bizimkilerde şafak atar. Ve tek tek lokantaya terk ederler, içlerinden bir tanesi kalır. Garson tiriti getirir masadaki "bu ne?" diye sorar. "Tirit" der garson... Adam "Gardaşım ben tirit istedim mi?" "Tabi istediniz üç kişilik tirit" diyen siz değil misiniz? Adam "yok ben tirit filan istemedim" deyince garson bu köylü adaman yeleğinin cebinde kösteği parlayan köstekli cep saatini alır ve kaçına bir telme vurup çıkar lokantadan. Köylü adam hemen yakındaki karakola gidip durumu anlatır ve garsondan aşçıdan şikayeti olur. Yanında polis ile tekrar lokantaya gelir. Polis sorar lokantacıya, "durum nedir?" "Bunlar gelip üç kişilik tirit ısmarladılar ikisi gitti biz'de gelecekler sandık ama sipariş edilen tiriti de getirip masaya koyduk. Bu "ben söylemedim" diye itiraz etti. Bunların hepsi aynı. Yalen söylüyorlar... Tirit pahalı geldi, onun için çeşitli hileler yapıyorlar memur beğ sen alkanma bunlara" der. Polis adama hakkı görür ve saatini alır. Lokantacıya da "adama zorlamı tirit yedireceksin arkadaş bu söylemiş" der çıkarlar.

İçmeyen trafiğe çıkmasını!

ESAT
ÇOĞAL

esat.cogal@hotmail.com

-Yol güvenlik kurallarına uymama,
-Yetersiz acil servisler olarak sıralanmaktadır. Gördüğünüz gibi alkolü araç kullanma 1. sırada.
***

2009 yılında gerçekleşen kazalardaki kusur oranlarına bakıldığında:

Sürücü kaynaklı	Sayı	%
Yaya kaynaklı	852342	97.4
Araç kaynaklı	17499	2.2
Yol kaynaklı	1812	0.2
Yolcu kaynaklı	575	0.1
Toplam	332	0.1
	872560	100.0

Bir de size adli tıp merkezinin raporlarında alkol için ne deniyor? O bilgiyi de paylaşmadan geçemedim. Alkol merkezi sinir sistemi üzerine tıpkı genel anestezi yapan maddeler gibi etki eder. Ancak vücut sıvılarına kolaylıkla dağıldığından içilen miktarlar ile beyinde narkoz için gerekli düzeye genellikle ulaşmaz. Bununla birlikte az miktarda alkol alımı bile bir işin yapılması için gerekli

ni vermezler, fakirin hakkını gönül hoşluğuyla teslim etmezlerse aynı sonuçla karşılanması kaçınılmaz olur. Bir başka açıdan insan zenginliğin verdiği serhoşlukla nefsi arzularının peşine takılır. Yasak olan bütün hazın tatmanın yanlışlığına düşer. Bu durumda ne aşırı zengin bir toplum oluşturulmalı ne de aşırı fakir bir topluma yol verilmeli. Her ikisi de sonuç itibarıyla birbirinin aynası.

Bir ülkenin GSMH'nin iyileşmesi yada ihracat ve ithalat arasındaki dengeyi pozitif yönde artması ile iktisadi dengesizliğin kalkacağını söylemek doğru bir yargı olabilir mi? Ekonomik gelişme toplum içi dengesizliği yok eder mi? Hemen bir cevap vermek zorunda kalsak "hayır" diyebiliriz. Ekonomik gelişme İslâmi prensipler ile birlikte gelişmesini gerçekleştirmiş olsa idi "evet" dememiz kaçınılmaz olurdu. İktisatçıların çoğu bilir ki toplumsal kalkınma "sathi" yani toplumun her bir ferdisine ulaşılabildiği ölçüde uzun ömürlü olabilir. Yoksa bardağı taşın son damla gibi sosyal patlama öncesi son mutlu gün olabilir.

Kalkınmanın ve sosyal dengeğin sağlıklı olabilmesi ne ile gerçekleştirilir? Paradan para kazanmanın sona ermesi ile. Yani ekonominin kan emici kenesi diye ifade edilen bu yöntemin aslına rücu etmesi ile. Paranın gerçek fonksiyonu: ticaret aracı olması. Bunun dışında bir işlemlerde kullanılması hayali ihracata benzer. Gerçekte yapılmayan bir ticaretten para kazanma yöntemi. Kaybeden toplum ve devlet olur, kazanan ise hayali ihracatı yapan işgüzar kişi. Bir başka ifade ile işgüzar zengin daha zengin olurken el emeği göz nuru ile çalışan işçi ve devlet de daha fakir olmaya başlar. Ceremesini devlet ve işçi çeker. Sonuç malûm: kaos ve sosyal patlama.

Polis köylü Ramazan'a ise "o tirit söyleyenleri sen tanı mısın?" diye sorar. "Tanırım" der. "Sizin köylüler mi?" "Yok başka köylüler ama tanırım". "Her zaman durdukları belirli yerleri var mı?" "Var filan gayfede otururlar". "Hadî gidelim de sen onları bana göster". "Okur" der denilen gayfede gelirler.

Polis kapıda kalır, köylü içeri girer, adamlar ordadır. Ramazan yanlarından geçerken "polis sizi arıyor, ya sizi ona göstereceğim, ya bana beşer lira vereceksiniz" deyince, "sesini çıkarma polis gitsin verelim" derler. Ramazan polise "yoklar memur beğ, gelirler belki ama ne zaman bilemem" der polis oradan ayrılırken Ramazan öbürlerinden hemen beşer lirayı alır polis tehdidi ile. Ve olayı detayları ile anlatır.

Tiritten kaçanlar da cezasını o günkü sattıkları iki merkep yükü odunun parası ile öderler Ramazan'a. Ramazan gider kilosunu 50 kuruştan 10 kilo helva alır, 5 lira verir diğer beşliği de cebine koyar, onlara söylemez. "Biraz çok aldın oğlum hadî tirit parasını al 2.5 lira filan" demelerine kulak asmaz. Köye kadar bu tirit türküsü ve muhabbeti ile gelirler. Artık öbürleri Ramazan'a birer enayit gelince onları. Ramazan "bedava mı sandınız para verip aldım" dediğiçe öbürleri deliye dönerler. Ama iş bitmez. Köye gelince Ramazan bir akşam köydeki bütün arkadaşlarını "akşam helva yemeye gelin" diye evine davet eder. Tabi Muslu ile Koca Abdullah'ı da helvayı yedikten sonra "arkadaşlar bu helva nedir diye sormadınız, ben söyleyim bu helva Koca Abdullah ile Muslu enayitlerinin tirit helvası... Afiyet olsun, hikayeyi de bunları anlat-sizim" deyince ortalığı bir gülüşme alır. Bu güzel hikaye de bizim köyde yıllarca anlatılır.

İşte türkünün gerisi.

Of ooof (Hey Heey)
Sabah erken ezan okurken amman amman
Müezzin minareden uçmuş gördün mü amanımı yandı
Amanını amanını amanını yandı
Tiridine tiridine tiridine bandım
Bedava mı sandın para verdim aldım

(o yıllarda Düşünlerde bağlantıdan sonra alttaki parça söylenirdi)
Tiridine tiridine suyuna da bandım
Para verip aldım, bedava mı sandın
Oğlan bizim kız bizim
Halt yeme deruş tekkeyi bekle...

beceri, dikkat ve özendemeye neden olur. Bu belirtilerin ortaya çıkması için gereken alkol miktarı kişilerin arasında büyük farklılıklar gösterir. Alkol alanlarda öncelikle psikik inhibisyonlar ortadan kalkar. Daha sonra muhakeme ve karar verme yeteneği kaybolur. Dikkat ve refleks aktivite hızı azalır. Psikomotor koordinasyon azalır. Hafıza kurların oluşur. Kanda alkol düzeyi arttıkça disoriantasyon, stupor, koma ve ölüm gelişir.

Alkol alımı ile kişilerde gözlenen davranış bozuklukları şöyle:

Alkol etkisi ile ölçüm değeri

0.2 PROMİL: Ruh halinde değişiklik, davranış kontrolünde azalma Sıcaklık hissi, yüzde kızarma, alga yavaşlaması, düşüncede açıklık, kendine güven, atılganlık, konuşkanlık

0.5 PROMİL: Belirgin gevşeme, dikkat azalması, koordinasyon ve muhakeme bozukluğu Algılamaya yavaşlığı, dikkat bozulması, reflekslerde yavaşlama, kontrol güçlüğü, fazla konuşma, gülme, duygusallaşma

1 PROMİL: Ruh halinde dalgalanma Hareketlere hakim olamama, konuşma ve yürüme bozukluğu, çift görme 1.5 Yürüme ve konuşmada zorluk, denge ve koordinasyon kaybı Ayakta duramama, kusma, sızma

2 PROMİL: Ağrı ve diğer fiziksel duyumalarda azalma Bilinç kaybı, idrar kaçırma, hipotansiyon, solunum yavaşlaması, terleme

3 PROMİL: Bilinçte bulanıklık-kayıp Ölüme ihtimali.

Bu verilerin hepsi bilimsel birde öbür dünya verileri var o konuya hiç girmiyorum. Neden korkaram biliyor musunuz? Bu yasa tasarımsını onaylayanların yada çok iyi 4 şişe biraya çıkmış diyenlerin, Allah korusun çocuklarının veya sevdiklerinin sadece 4 bira içmiş birisi tarafından trafikte öldürülmesine...! Son olarak İçmeyen trafiğe çıkmasını arkadaşlar! Hoşca, sağlıklı kalın. Ama en önemlisi adam gibi adam kalın.